

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt IX. Pericula, qua in hac spiritus desolatione sive nimia delectatione
contingere possunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

et saturitatem ebrietate, ebrietatem securitatem, securitatem tranquillitas. Quod enim gustata suavitatis aviditatem exacerbit, quis ignorat? Quanto enim quid cui dulcis sapit, tanto degustans animum ad ejus appetitum acris accendit. Sed procul dubio, quod avidius comedimus, eo citius ad desiderium saturitatem peringamus. In hunc itaque modum & suavitatem aviditatem saturitas subsequitur. Scimus autem, quia quicunque postquam ad saturitatem comedendo pervenirent, quelibet apposita vel oblatas fastidiant. Quia igitur hujusmodi saturitas, quam prefatsumus, quid inquit aliud esse dicimus, quam quoddam querumlibet corporalium deliciarum fastidium. Ex intimo affectu exteriorum ornatum rerum quedam spontaneum despectum?

Et post paucis. Ad veram itaque interna satietatis plenitudinem anima pergit, quando pro illius suavitatis abundantia, quam interius sentit, omnium que exterioris apparet, quodcumque necessarium potius quam voluntarum fastidium incurrit. Hanc autem vera suavitatis satietatem sentire non possunt, qui exteriorius deliciae affluerint: non enim inventiur hujusmodi suavitates in terra suaviter viventium; nec sapere potest sapor huiusmodi inter tot oblectamenta deliciarum, & tam varia condimenta ciborum. Edent (inq. in Plal. 21.) pauperes, & saturabuntur. Pauperes inquit, non divites. Hanc autem saturitatem (uti jam dicimus) ebrietatis sequi solent. Scimus autem omnes, quoniam qui plene cibis sunt, nisi cibos debemus judicare. Quid tantum dixerim mentis alienationem, nisi spiritualem quamcumque ebrietatem? Primum autem est, ut fastidamus varia, sed rana mundi oblectamenta. Secundum, ut despiciamus qualiter etiam adversa. Primum effectus spiritualis satietatis, secundum autem spiritualis ebrietatis. Satieta tem ergo ebrietatis sequitur, ut ex eorum effectibus comprobatur. Ex hac autem ebrietate animus in tantam conscientiam excrevit, tantumque fiduciam de Domini protectione assumit, ut cum Apostolo audiat, & dicat: Certus sum, quia neque mors poterit nos separare a charitate, que est in Christo IESU. Rom. 4.

C A P V T IX.

*Pericula, qua in hac spiritus desolatione
sive nimia detractione contin-
gere possunt.*

OPERA PRETTUM erit, etiam hoc loco quendam pericula seu impedimenta eorum, qui amois languore, aut impatientia laborant, indicare, quae Rusbrochius, rerum spiritualium perfectissimus, lib. 2. Nupr. cap. 26. & duobus sequentibus annotavit. Ad eundem, inquit, modum, ob impatientiam quipiam amore corripitur, quasi in canicularies incidit dies, divinorumque radiorum splendor superem admodum fervescit & ardet, & cor amoris valvulae confectionem, valde intrus incedit & inflammatur. Itaque affectionis astu & desiderii impatiens, sique adeo accensis & fervescitibus, at qui hac lenitus redditur impatientis & inquietus, vel male contentus, perinde ut solent feminæ partulaborantes, nec tamen partum valentes edere: si jam iste & cor suum a-

more vulneratum, & eum quem sic impatiens amat, continuè adipicere velit, dolor hic joguet augebit, idque in tantum, ut natura filius corporis haud secus exsiccetur & arescat, quam solent arbores in calidis regionibus; atque ita peractus & amoris vehementia mortiens, ad celos absque ullis Purgatoriis pannis evolit. Verum, quamvis felicitate hinc emigret, qui pro amore moritur, atamen dum potest arbor bonos ferre fructus, non est utique perdenda aut defluenda. Nonnumquam etiam DEUS tanta cum suavitate in corda amoris astu ferventia promana, ut in deliciis, quemadmodum pices in aqua, velut natare videantur, atque inimum eorum fundum charitatis astu ardeat, idque ob deliciosam in DEI domis natationem & impatientiam, deliciosumque ipsorum astum ac fervorem. Sed in his diu immitior, natura corporis detractione est. Denique, quoquocto ita impatiens amant, & sic amore exstant, omnes quidem in hoc statu languescunt, sed non omnes moriuntur, si tantum le bone gerere norint.

Est & aliud (codem teste cap. 27.) periculum, unde communendi sunt quibus hæc eveniunt, quod maximum possit damnum afferre. Ut enim interdum sub diebus canicularibus ros quidam melillius fallacis dulcedinis cadit, fructus ipsos aut commaculans, aut penitus defluens; ut pluvium autem ros sit in meridi sole spiculante magnis decidit guttis, & difficultate pluvia potest internolebita & fieri sanè potest, ut lumine quodam operatione diabolica effecto quidam suis sensibus exteris delituantur: idem enim lumen hominem ambit & circumpletebitur, & nonnumquam variae hæc exhibentur formæ & im. gines, quandoque mendacia, quandoque veritas, & diverse hæc inspirationes tentantur. Et ita quidem à quibusdam magna cum voloptate cernunt ut ac circumspiciuntur; atque interim melillæ hic fallacis dulcedinis guttae decidunt, in quibus hujusmodi admixtum libi placet, fitque, DEO permittente, ut qui illæ magni pendunt, ea copiose percipiunt, sed ita facile contaminantur. Si enim ea quæ à veritate discordant, pro veris suscipere ac tueri velint, eo quod in hunc modum revelata ipsi aut inspirata sint, nimis erroribus implicantur, & fructus viciatum peccant. Ceterum qui antem memorata ambularunt in terra, etiam ab istiusmodi spiritu vel lumine tentantur, facile ea cognoscant, nec quidquam inde danni vel detrimenti patiuntur.

Demum, formice exemplo amoris astu laborantes instruit idem Auctor cap. 28. sequentibus verbis: Libet hic ad breve quoddam exemplum proponere lis, qui amore astuant, quo hunc gradum excellenter, & ita ut oportet percurrant, & ad virtutes sublimiores provehantur. Est inter animalia vermiculus quidam, formica nomine, & ea fortis ac prudens, & ægræ moritur, libenterque in calidis & siccis terræ locis in sodalium suorum congregatio & cœtu demoratur, labrat astate, & cibum frumentumque componit, quo hieme velutatur, idque ne compatriet vel pereat, paritur, ut eo tempore, quo nusquam quidquam alimento reperte licet, usu illius gaudet. Non amat nec amplectitur aliena seu devia itera, sed unam omnes viam tenet; & quandoque etiam, si justum expectet tempus, alia accipit quibus volet. Ita videlicet agendum est impatienter amantibus, (hi enim sunt qui in hac via il-

mī

minariva proficiunt; fortis enim esse debent, & Christi adventum prestolati. Prudentes quoque erga revelationes & inspirationes diabolicas, non eligeni mori, sed DEI potius augere laudem, & sibi ipsi novas semper meceri & cumulare virtutes. Ad hanc in sui cordis cunctatrumque virtutum collectione commorabuntur, & divine unitatis invitationi & exactioni obsequentur. Habitabunt etiam in fiscis & calidis locis, hoc est, prævalido amori, estu & impatiencie; & in præsentis vita æstate sedulam coacervandis pro æternitate virtutum fructibus operam navabunt, eosdemque fructus bipartientur; quorum pars altera erit, ut ad sublimem continentem alpitent fruitivam unitatem, altera, ut quoad fieri poterit, ratione sibi ipsis moderentur & frænum imponant. Servabunt autem fructus hos virtutum ad tempus diuinus præfinitum, siue in omnem illam perdurabut æternitatem. Neque vero peregrina sibi parabunt itinera, neque singulares quosdam modos secessabunt; sed amoris ambulabunt itinere, idque per omnes illius turbines & tempestates, quacumque illos deduxerit. Ita demum, si tempus opportunitum sufficeret, contemplati divina, & in DEI arcana subvolare valebunt. Quare in hoc impatientie statu magna opus prudentia est, ut pote quia utendum variis considerationum & exercitorum modis, qui parum animum remittant ad conservandas vires, & ut dia licet virtutibus dace operam.

CAPUT X.

De supernaturali purgatione via
Illuminativa.

D^e mirabili Incipientium purgatione cap. II. via Purgativa quampliima scripsimus, que in multis non incongrue via Illuminativa applicari possunt, maxime illa qua superiorum animæ partem concernunt, de quibus ibidem ex mente D. Bonaventura & aliorum rerulimus nonnulla. Resta, jam ut aliqua de purgatione Proficientium in via illuminativa referamus.

In intellectus domini lumen non immixtiō splendidos Solis radis tæpè comparavimus: quare quemadmodum Sole suos rei abenter radios, tenebris universis obris obducitur, ac frigore contabescit; ita divina illustrationis sua radios occultante DEO, & hominem velut in tenebris deferente, jam amoris æstus ille dulcissimus & impatiens deseruit & refrigescit, & fervens ætas veritat in Autumnum, atque opes omnes in Ingensem inopiam commutantur, neque fecus jam cum illo agitur, quam cum homine eruditio, sed qui postea Scientiam omnem & operam perdiderit.

Duplici igitur tentationum genere solent torqueri hi, qui antea divitis supernaturalibus abundabant: alterum partem inferiorem concertant, quasi magis materiale & corporeum; alterum, ut magis spirituale, superiorem animæ partem impugnat. De priori igitur purgationis genere prius differamus, dicturi deinde de secundo.

Tentationes carnales seu temporales, quibus in via Illuminativa, Proficientes aliquando impugnantur.

S. I.

SAVISSIMA DEI luce in animæ horizonte obscurata, tamen numerò evenire solet ob ejusmodi iacturam naturam omnino perturbari & docere, quandoque etiam DEI permisso homo sic desolatus, insuper terreni spoliatur rebus, aut amicis & cognatis, & à creaturis omnibus derelinquitur, & quidquid habet sanctitatis in obliuionem abit, ac nihil pendetur, totamque vitam & omnes eius actus in pejorem partem homines interpretantur; contemnunt item & despiciunt ab his omnibus quibuscum vivit; interdum quoque diversorum generum morbis corrupti, aut tentationibus corporalibus: experientur enim non raro, etiam scilicet fuisse finit, vehementissimas carnis impugnationes a dñe ipso provenientes.

Beata virgo Catharina Senensis mirabiles in hoc Refutatio genere passa est tentationes, ut Laurentius Surius in eius Vite scriptit. Vbi sat Christus eam communiuerat, permisit demonibus attentare, si quid possente modi obtinere ab illa. Nec illi desideri sunt ad novendum. Et tentatio primò quidem ærbus reverent illi suggestu capiunt nubes, immixtū turpes cogitationes confessimō pectori, adhibent illusiones &phantasmata dormienti, inquit etiam corpora ex aere sumptu oculis & auribus vigilantis iogerunt, faciuntque multa, quæ sine horrore dici non queant.

S. C. S. **I**nctimus Vir Franciscus Minorum Patriarcha, non fuit alienus (etiam suo Ordine fundato) Senensis, à similibus tentationibus: nam & ea aliquando sustinuit, ut S. Bonaventura in cap. 5. sua Vita: e. S. Franciscus: Ad insufflationem illam, cuius huius præmaturum dederat, gravissimum carnis tentatio apprehendit: Afflitus, quam ut persimilis afflatis anator, deposita veste, chorda caput se verberare fortissime: Eta, mynites, frater afne sic te decet manere, sic suscitare flagellum. Tunc Religiose deseruit, fideliter signaculum præserit, surarum libido non licet. Et statim narrat, quomodo impugnatione durante sanctissimus Pater leua nimis demiserit, & sepem massis ex nive factis, uxorem, filios ac filias, servum & ancillam, ad tentatoris insulam & castis viatoriam appellaverit.

S. B. **S**anctus quoque Benedictus, almicus Monachorum Pater, adhuc in eremo constitutus, gravissimam aceritiamque pugnam à carnis concupiscentia & illicebat divino fretu auxilio sustinuit. Hujus historię teciem sic narrat D. Gregorius 2. lib. Dialog. cap. 2. Quodam verò die cum folis esset sentator assit. Nam nigra parvaque avis, quæ vulgo merula nominatur, circuus enim faciem volitare cepit, ejusque vulnus importune infisere, ut ut manus capi posset, si hanc vir sanctu tenere volueret; sed signo Crucis edito recebat avum. Tanta autem carnis tentatio, ave eadem recedente fecit a se, quantum vir sanctus numquam fuerat expertus. Quandam namque aliquando viderat feminam, quam malignus spiritus ante eam mentis oculos reduxit: tantoque igne servi DEI animum in specie illius accendit, ut dum in eius pectore amoris flamma röre caperet, etiam penè deferebat etremum voluptate virtus deliberaret. Tunc subito superna gratia res peluit ad semetipsam reversus est, atque urticarum & reprimi juxta a densa succrescere frustula conficiens, exstis indumento, nundum